

Posudek oponenta bakalářské práce

Apolena Sochůrková, Klavírní cyklus Rustica musa Jana Nováka

Vedoucí práce: MgA. Lenka Hejnová, Ph.D.

Oponent práce: MgA. Jaroslava Staňková, Ph.D.

Bakalářská práce Apoleny Sochůrkové nese název Klavírní cyklus Rustica musa Jana Nováka.

Vychýlení těžiště práce k rozboru klavírního cyklu Rustica musa s sebou logicky přináší stručnější pojetí první a druhé kapitoly, věnované osobnosti skladatele Jana Nováka. Přesto se o Janu Novákovi dozvíme vše podstatné. Kromě seznámení s jeho uměleckými začátky, které se váží ke studiím na brněnské konzervatoři a později na AMU a JAMU, sledujeme i jeho soukromá studia v zahraničí, konkrétně u Bohuslava Martinů, se kterým, v době stipendijního pobytu v Americe, konzultoval své skladby.

Dále nám autorka přibližuje důležité inspirační zdroje, které se promítají do tvorby Jana Nováka. V první řadě je to jeho nejmilejší záliba ve folklóru, dále k latinskému jazyku, který sám aktivně a rád používal. V neposlední řadě se v jeho skladbách odráží i negativní zkušenosti s totalitním režimem v tehdejší Československu, které ho nakonec donutily k emigraci.

Těžištěm práce je analýza klavírního cyklu Rustica musa. Vzhledem k tomu, že Apolena zařadila do svého bakalářského koncertu několik částí z tohoto cyklu, bylo možné předpokládat detailnější obeznámení s touto literaturou. Tento dojem se mi potvrdil. Při analýze cyklu Apolena důsledně dodržovala logickou posloupnost výkladu u všech miniatur, což dává práci přehlednost a řád.

U každé miniatury se dozvíme její inspirační zdroj. Nejčastěji je to moravská lidová píseň s textem, občas je předobrazem přírodní tematika, hudební nástroj. Následuje ukotvení v charakteru skladby s rozbohem interpretačním a přiměřeně teoretickým, vše doplněno notovými ukázkami. S lidovou písní Novák pracuje velmi invenčně. Používá církevní módy, změny taktů, rozdílné metrum, dokonce interpretovi nabízí výběr tónin. Jako interpretku – klavíristku si Apolena všímá i důležitých technických či výrazových úskalí skladeb. Její postřehy mohou být velmi nápomocny budoucím interpretům. Ostatně popularizaci samotného cyklu si dala autorka za cíl své práce.

Kvůli vnucené komunistické ideologii v tehdejší Československu pro nás tvorba Jana Nováka zůstala po dlouhou dobu neznámá. Informačních zdrojů není mnoho, jeho hudba se k posluchačům a pedagogům teprve nesměle dostává. Vnímám tedy tuto práci i jako pokus odčinit vinu, která byla spáchaná na tak výrazném a talentovaném skladateli a člověku.

Otázky k obhajobě:

Které klavírní skladby Jana Nováka jsou dostupné pro klavírní pedagogy? Vyšly některé z nich tiskem?

V práci jsem nenašla zmínku o klavírním cyklu Odae z let 1977–1980. Vysvětlete, prosím.

V Hradci Králové 6. června 2023

MgA. J. Staňková, Ph.D.